

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΜΟΝΟΠΡΑΧΤΩΝ

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ

Τὴν Κυριακὴν, 8 τοῦ Γενάρη, σὲ μιὰ ἔκτακτῃ ἀπογευματινῇ, παραστάθην στὴ σκηνὴ τοῦ «Ἐθνικοῦ Θεάτρου» τὰ ἀπὸ τὸ περασμένο καλοκαίρι βραβευθέντα καὶ ἐπαινεθέντα μονόπρακτα δραματάκια τοῦ Τετάρτου Διαγωνισμοῦ, ἀπὸ τὴν Ἑταιρίαν τῶν Ἑλλήνων Θεατρικῶν συγγραφέων.

Ὅπως θάναί γνωστό, τὸ πρῶτο βραβεῖο δώθηκε στὸ μονόπρακτο «Νύχτα Πρωτοχρονιάς» ποῦ τώρα ἀλλάχτηκε σὲ «Παραμονὴ Πρωτοχρονιάς» λεπτομερειακὸ λάθος ἀρκετὰ σοβαρὸ, ποῦ ἀργὰ ἀντελήφθησαν τόσο οἱ συγγραφεῖς τοῦ κ. κ. Κωστῆς Βελμύρας καὶ Χάγερ Μπουφίδης, ὅσο κ' ἡ κριτικὴ ἐπιτροπὴ στὴν εἰσήγησιν τῆς ὁποίας βρίσκουμε κ' ἓνα μαργαριτάρι. Γράφει κάποιος «...Ἐνας ἀντρας βχῆκε ὄξω τὴν νύχτα τῆς πρωτοχρονιάς· ἡ οἰκογένειά του ποῦ τὸν περιμένει νὰ γυρίσει γιὰ νὰ γιορτάσουν τὸν ἐρχομὸ τοῦ καινούργιου χρόνου...(!)». Πρόκειται φυσικὰ γιὰ τὴν παραμονή, ὅπως διορθώθηκε κι' ὁ τίτλος, ἀλλὰ τέτοια λάθη δὲν ἐπιτρέπονται σὲ κριτικὴ ἐπιτροπὴ, τῆς ἀξίας τοῦ Ἄλκη Θρούλου καὶ τῶν ἄλλων. Τὸ δεύτερο βραβεῖο δώθηκε στὸ «Μιὰ νύχτα στὸ χάνι» τοῦ κ. Ἀντίοχου Κυπρολέοντος, φιλολογικοῦ ψευδωνύμου τοῦ νεαροῦ Κυπρίου λογίου κ. Ἀντρέα Γεωργιάδη (ἀπ' τὸν Πεδουλᾶν), κ' ἐπαινεθῆκαν «ὁ Κατάδικος» τοῦ κ. Ἀντώνη Χατζηαποστόλου κι' ὁ «Νόμος» τοῦ Ἄλ. Μ. Λιδωρίκη, ὁ ὁποῖος ὅμως ἄγνωστο γιὰ ποῖο λόγο δὲν παραστάθηκεν.

Γενικὰ τὰ ἔργα ποῦ παρασταθῆκαν δὲν ἦσαν τίποτε ἄλλο παρὰ ξένες μιμήσεις κ' ἐπιδράσεις γνωστῶν ἔργων, μὲ ἔξτρα δόση φιλοσοφίας, δυστυχῶς πολὺ μπαγιατίτικης, κοντὰ δὲ στ' ἄλλα καὶ μερικοὶ ἠθοποιοὶ παρουσιάστηκαν ὄχι καὶ καλὰ παρασκευασμένοι, εἰς βᾶρος πάντοτε τῶν

ἔργων. Πρῶτο στήν σειρά παρουσιάστηκε ὁ «Κατάδικος» τοῦ κ. Χατζηποστόλου, ἓνα σκηνικό μᾶλλον παιγνίδι, ζωντανό κάπως κι ὀρμητικό, γραμένο μὲ κέφι καὶ τὸ ὁποῖον ἀπ' ἕλα τὰ ἔργα ποὺ ὑποβλήθηκαν στὸ διαγωνισμό κι' ἀπ' ὅσα βραβεύτηκαν παρουσίαζε κάτι περισσό-ρα στοιχεῖα πρωτοτυπίας, ὅπως πολὺ σωστὰ παρατηρεῖ στήν εἰσήγησή της ἡ κριτικὴ ἐπιτροπὴ. Μὰ παρουσιάζει τόσες ἀτέλειες κι' ἀφυσικότητες, ὅπως π.χ. στὰ φερσίματα τοῦ κατάδικου καὶ στοὺς τρόπους τῆς κουβέντας του, καὶ στὶς λεπτομεριακὲς ἐξηγήσεις τῶν πραγμάτων, ποὺ τὸ κάμνουνε πολὺ ρηχὸ κ' ἐλαττωματικό. Τὸ ἔργο ὡς ἰδέα εἶναι ἀρκετὰ καλὴ· μᾶς παρουσιάζει δύο ἀντίθετους τύπους, ἓναν ποὺ βαργεστημένος ἀπ' τὴ ζωὴ, ἐξ αἰτίας τῆς μακρόχρονης του νευρασθένειας, ζητᾷ νὰ λυτρωθεῖ αὐτοκτονόντας, κ' ἓναν ἄλλον, τὸν κατάδικο, ποὺ ζητόντας νὰ ξεφύγει ἀπ' τὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας ποὺ τὸν κατατρέχει, ἐλειδῆ δραπέτευσε, ἔρχεται σὰν ἀπὸ μηχανῆς θεὸς νάν τονε σώσει καὶ νὰ τοῦ μεταλαμπαδέψει κατόπι τὴν θερμὴ ἀγάπη του γιὰ τὴ ζωὴ, ἐπειδὴ ἐκεῖνος τὴν ἀγαπᾷ, θέλει νὰ τὴν ζήσει καὶ νὰ τὴν χαρεῖ. Δεύτερο παίχτηκε τὸ «Παραμονὴ Πρωτοχρονιάς» τοῦ Βελμύρα καὶ Μπουφίδη. Ἡ ὑπόθεση τοῦ ἔργου κοινὴ καὶ συνηθισμένη, μὰ γραμμένη μὲ τέχνη καὶ λεπτὴν ἐσωτερικότητα. Ἐνα σπῆτι βουτηγμένο στὴ μιζέρια καρτερᾷ τὴ νύχτα τῆς Παραμονῆς τὸν οἰκογενειάρχη νὰ στραφεῖ νὰ γιορτάσουνε ὅλοι μαζὺ τὸν ἐρχομὸ τοῦ καινούργιου χρόνου, μὰ ἀργεῖ πολὺ, τὰ παιδάκια καρτεροῦνε ἀνυπόμονα μπονναμάδες κ' ἡ γοῆα γιὰ γιὰ νὰ τὰ ἤσυχάσει τοὺς στοράει παραμύθια γιὰ τὸν Ἄη Βασίλη. Ἡ γυναῖκα του, ἓνα λεπτὸ πλασματάκι, ἀνησυχᾷ τρομερὰ γι' αὐτόνε καὶ φοβάται μπάς καὶ ξαναθυμῆθηκε παλιές του κακὲς συνήθειες. Ἐπὶ τέλους ὁ ἄντρας ἔρχεται, λυπημένος κι' ἀπελπισμένος γιὰτὶ ἔχασε στὸν τζόγο ὅλα του τὰ λεφτὰ καὶ μοναδικὸ δῶρο γιὰ τὰ παιδάκια φέρνει ἓναν караγκιόζην, τὸ σύμβολον τοῦ ἔργου. Πίνουν στήν ὑγεία τους γιὰ νὰ καλωσορίσουνε τὸν καινούργιο χρόνο κ' ὕστερα ὁ ἄντρας κλείνεται ξαφνικὰ σ' ἓνα δωμάτιο κι' αὐτοκτονεῖ. Τὸ ὅλο ἔργο τὸ χαρακτηρίζει μιὰ ἀτέλειωτὴ ἀγωνία. Ἡ ἐπέτεσί του μετρημένη καὶ φυσικὴ κι' οἱ διάλογοι σὲ πολλὰ μέρη ἀρκετὰ ὁμορφοί. Τὸν ρόλο τῆς γυναίκας τὸν ὑποδύθηκε ἐπι-

τυχέστατα ἡ Ἑλένη Παπαδάκη, τοῦ πατέρα ὁ κ. Λουδ. Λούης, τῆς γιαγιάς ἡ Φιλιώ Οἰκονόμου καὶ τοῦ παπποῦ ὁ κ. Μαρίκος, ποὺ πραγματικὰ ἔπαιξε μ' ἀφθαστὴ τέχνη.

Τρίτο παίχτηκε τὸ «Μιὰ νύχτα στὸ χάνι» τοῦ κ. Κυπρολέοντος, ἔργο ἠθογραφικόν, ἀπ' τὴ ζωὴ τῶν χωριῶν τῆς Κύπρου, μὲ κατάδηλη τὴν ἐπίδραση τοῦ Γκόρκυ. Μέσα σ' ἓνα χάνι τῆς πολιτείας, μιὰ ἄγρια χειμωνιάτικη βραδεία, μαζωμένοι κάμποσοι συγχωριανοὶ τρῶνε καὶ κουτσοπίνουνε. Ἀνάμεσά τους μπαίνει κατόπι κι' ὁ προεστὸς τοῦ χωριοῦ, ὁ Μαυρομάτης, τύπος τσιγκούνη καὶ τοκογλύφου, ποὺ γιὰ ἓνα ἀσήμαντο ποσὸ κίνησε ἀγωγή σ' ἓναν ἄλλο φτωχὸ μὰ τίμιο γέρο τὸν Χατζηπαναγιῆ, καὶ τώρα τὸν ὑποχρέωσε νὰ καταθεῖ στὴν πολιτεία γιὰ τὴν δίκη, ποὺ θὰ γίνε αὔριο. Στὸ δρόμο ὅμως παράσυρε τὸ ρέμα τὸν γέρο καὶ τὸν φέρανε μισοπεθαμένο στὸ χάνι, ὅπου καὶ σὲ λίγο ξεψυχᾷ. Νοιώθουνε τότες ὅλοι 'κεῖ μέσα ἓνα ἀκατάσχετο μῖσος γιὰ τὸν Μαυρομάτη κ' ἓνας ἀπ' αὐτούς, ὁ Περικλῆς, ποὺ πρὶν τὸν υπεράσπιζε, τώρα ὁ ἴδιος τὸν σκοτώνει. Ὑπέροχα ἐπαίξανε τὸν ρόλο τοῦ Ἀντρέα ὁ κ. Λούης, τοῦ Μαυρομάτη ὁ Δαμάσκος, τοῦ Χατζηπαναγιῆ ὁ Μαρίκος, τοῦ Περικλῆ ὁ κ. Ἡλ. Βεργόπουλος καὶ τοῦ γκαρσονιοῦ τοῦ χανιοῦ, τοῦ Φιλιππί, ἡ Ρούσσα Λαμπίρη. Ἡ ἰδέα τοῦ ἔργου βαθειὰ βαθειὰ ἔχει ρίζα κομμουνιστικὴ μὰ ὁ συγγραφέας του δὲν τὴν ἀφίνει νὰ ξεφύγει σὲ κήρυγμα — τὴν ἀφίνει νὰ τὴν νοιώσουμε μονάχοι. Ὁ συγγραφέας, λέει κ' ἡ εἰσήγησι, ξέρει πὼς «στὴν τέχνη τὸ ὑπονοούμενο ἔχει μιὰ ἀπήχησι πολὺ ἐντονότερη ἀπὸ κείνο ποὺ ὑπογραμμίζεται κ' ὑποβάλλει πολὺ περισσότερα ἀπ' ὅσα λέγει. Τὴν ἐπαναστατημένη του ὁρμὴ τὴν ἔχει συνειδητοποιήσει καὶ πειθαρχήσει μέσα στὴν περιοχὴ τῆς Τέχνης».

Ὁ κ. Κυπρολέων δείχνει ἓνα ἀρκετὰ δυνατὸ ταλέντο, ἔχω δὲ ἀπόλυτη πελοίθησι πὼς ἂν δὲν τὸν παρασύρουνε οἱ κομμουνιστικὲς ἰδέες καὶ θελήσει νὰ δουλέψῃ ἐντιμὰ, θὰ μᾶς δώσει μιὰ μέρα μιὰ ἀρκετὰ σοβαρὴ δουλειά. Τὸν καρτεροῦμε...